

Αθήνα 17 Φεβρουαρίου 2022

Ερώτηση

Προς τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

Θέμα: Άρση ανισοτήτων ως προς το εισφοροδοτικό σύστημα των αγροτών

Με τις διατάξεις του ν.4670/2020 περί «Ασφαλιστικής μεταρρύθμισης και ψηφιακού μετασχηματισμού του Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης», μεταξύ άλλων, θεσπίστηκε νέο πλαίσιο εισφορών ελεύθερων επαγγελματιών, αυτοτελώς απασχολούμενων και αγροτών. Με τις ως άνω σχετικές διατάξεις αφενός αντικαταστάθηκαν οι διατάξεις των άρθρων 36, 39, 40 και 41 του Ν.4387/2016, όπως ίσχυαν, με τις οποίες ως βάση υπολογισμού εισφορών είχε καθοριστεί το καθαρό φορολογητέο αποτέλεσμα από την άσκηση ασφαλιστέας δραστηριότητας και αφετέρου εισάγεται σύστημα ασφαλιστικών κατηγοριών με δυνατότητα ελεύθερης επιλογής από τους ασφαλισμένους. Τα ανωτέρω ειδικεύτηκαν με την υπ' αριθ. 3/2020 Εγκύκλιο του ΕΦΚΑ με θέμα «Νέες εισφορές Ελευθέρων Επαγγελματιών, Αυτοτελώς Απασχολούμενων και Αγροτών».

Με το νέο εισφοροδοτικό σύστημα, θεσπίστηκαν έξι (6) ασφαλιστικές κατηγορίες για ελεύθερους επαγγελματίες και αυτοαπασχολούμενους και μία (1), η οποία θεωρείται ειδική ασφαλιστική κατηγορία που απευθύνεται σε νέους ασφαλισμένους κατά τα πρώτα πέντε (5) έτη ασφάλισης και έξι (6) ασφαλιστικές κατηγορίες για ασφαλισμένους του τ. ΟΓΑ. Κατώτατη, εκ των έξι (6) ασφαλιστικών κατηγοριών, λογίζεται η πρώτη και ανώτατη η έκτη. Το ποσό εισφοράς κλάδου υγείας, μετά την 2η ασφαλιστική κατηγορία, παραμένει σταθερό. Η κατάταξη σε μια εκ των ασφαλιστικών κατηγοριών είναι υποχρεωτική. Η επιλογή ασφαλιστικής κατηγορίας είναι ελεύθερη και δηλώνεται με την υποβολή ηλεκτρονικής αίτησης. Η κατάταξη στον Κλάδο Υγείας ακολουθεί υποχρεωτικά την κατηγορία του Κλάδου Σύνταξης. Κατά την πρώτη εφαρμογή, σε περίπτωση μη επιλογής κατηγορίας, ο ασφαλισμένος κατατάσσεται υποχρεωτικά στην πρώτη (1η) ασφαλιστική κατηγορία. Παρέχεται η δυνατότητα αλλαγής ασφαλιστικής κατηγορίας (ανώτερης ή κατώτερης) ανά έτος. Η σχετική αίτηση υποβάλλεται κατά τη διάρκεια του έτους και ενεργοποιείται από την 1η Ιανουαρίου του επόμενου έτους. Σε περίπτωση μη υποβολής αίτησης αλλαγής κατηγορίας, παραμένει ενεργή η κατηγορία κατάταξης του προηγούμενου έτους. Στις περιπτώσεις μη μισθωτής δραστηριότητας με παράλληλη μισθωτή απασχόληση, προσδιορίζεται κατώτατη, κατά περίπτωση, κατηγορία καταβολής εισφορών για το σύνολο των δραστηριοτήτων. Εφόσον το ποσό των εισφορών από την μισθωτή απασχόληση υπολείπεται του ποσού εισφοράς της κατώτατης κατηγορίας, καταβάλλεται η αντίστοιχη διαφορά. Παρέχεται δυνατότητα επιλογής ανώτερης κατηγορίας καταβάλλοντας την αντίστοιχη διαφορά κλάδου σύνταξης. Στις

περιπτώσεις πολλαπλής μη μισθωτής δραστηριότητας (ελ. επαγγελματίας/αυτοαπασχολούμενος/αγρότης) θεσπίζεται η καταβολή μιας εισφοράς με κατάταξη σε μία εκ των έξι (6) ασφαλιστικών κατηγοριών των ελεύθερων επαγγελματιών και αυτοαπασχολούμενων με ελεύθερη επιλογή. Οι ασφαλιστικές εισφορές από 01.01.2020 καταβάλλονται σε μηνιαία βάση, με ημερομηνία εμπρόθεσμης πληρωμής την τελευταία εργάσιμη ημέρα του επόμενου μήνα. Ως ημερομηνία έναρξης καταβολής εισφορών, σύμφωνα με το νέο εισφοροδοτικό πλαίσιο, ορίζεται η 01.01.2020. Στο πεδίο εφαρμογής των νέων διατάξεων εμπίπτουν ελεύθεροι επαγγελματίες, αυτοαπασχολούμενοι και αγρότες, για τους οποίους προκύπτει υποχρέωση ασφάλισης στον ΕΦΚΑ σύμφωνα με τις ισχύουσες καταστατικές διατάξεις, και οι οποίοι:

- κατά την 31.12.2019 είναι ενταγμένοι στο Μητρώο Εισφορών Μη Μισθωτών,
- έχουν υπαχθεί ή θα υπαχθούν στην ασφάλιση μετά την 1.1.2020.

Βάσει του ανωτέρου πλαισίου ασφαλιστικών εισφορών γίνεται σαφές πως ουδεμία διάκριση υπάρχει μεταξύ των ασφαλισμένων στον τ. ΟΓΑ και στο σύνολο των λοιπών ασφαλισμένων (βλ. ελεύθερους επαγγελματίες, αυτοαπασχολούμενους).

Παρόλα αυτά, οι συντάξεις των αγροτών κυμαίνονται μεταξύ των 380 και των 550 ευρώ, με εξαίρεση ελάχιστες περιπτώσεις που έχουν ακριβοπληρώσει κρατήσεις και εισφορές, ώστε να εξασφαλίζουν σήμερα συντάξεις έως 750 με 800 ευρώ. Βάσει του άρθρου 99 του νόμου ν. 4387/2016, για αιτήσεις που κατατέθηκαν το 2017 δόθηκε μόλις το 6,20% από το άθροισμα της εθνικής και της ανταποδοτικής σύνταξης. Ακολούθως, για τις αιτήσεις συνταξιοδότησης που θα κατατεθούν από 1.1.2018 έως 31.12.2030 το ποσό της εθνικής και της ανταποδοτικής σύνταξης διαμορφώνεται σταδιακά κατ' έτος σε ποσοστό 12,90%, 19,60%, 26,30%, 33%, 39,70%, 46,40%, 53,10%, 59,80%, 66,50%, 73,20%, 79,90%, 86,60%, 93,30%, αντίστοιχα. Τούτο συμβαίνει διότι ο ν.4387/2016 προέβλεπε μεταβατική περίοδο τόσο για τις ασφαλιστικές εισφορές των αγροτών όσο και για την παροχή της Εθνικής Σύνταξης.

Παρότι καταργήθηκε η μεταβατική περίοδος των εισφορών με τον ν.4670/2020, δεν προβλέφθηκε η αντίστοιχη κατάργηση της μεταβατικής απόδοσης της εθνικής σύνταξης. Έτσι, λοιπόν, πλέον βλέπουμε δύο κατηγορίες ασφαλισμένων, τους αγρότες και όλους τους υπόλοιπους, που πληρώνουν ίδιες εισφορές κάθε μήνα (ανάλογα την ασφαλιστική κατηγορία που έχουν επιλέξει) και τελικά όταν επέλθει ο ασφαλιστικός χρόνος λαμβάνουν λιγότερη παροχή. Η άνιση συμπεριφορά του κράτους απέναντι στον αγροτικό κόσμο της χώρας είναι πασιφανής και έκδηλη σε όλους, όχι μόνο στους ειδικούς. Παράλληλα παρατηρείται και παραβίαση της αρχής της ανταποδοτικότητας, «Λυδίας Λίθου» του ασφαλιστικού συστήματος, η οποία διαμορφώθηκε και νομολογιακά πρόσφατα και δεν έχει την έννοια της άμεσης σχέσης της παροχής με τις εισφορές που έχουν καταβληθεί. Έχει την έννοια της κατ' αρχήν ύπαρξης αναλογίας μεταξύ εισφορών και παροχών, ώστε να διατηρείται και μετά την επέλευση του ασφαλιστικού κινδύνου, το επίπεδο ζωής που ο ασφαλισμένος απέκτησε κατά τον εργασιακό του

βίο. Η κάμψη της αρχής της ανταποδοτικότητας, η οποία γίνεται δεκτή ενόψει της αρχής της αλληλεγγύης, δεν ενδείκνυται όμως και σε αναίρεσή της. Η μη αντιστοίχιση εισφορών-παροχών γνωρίζει όρια. Στην κατεύθυνση αυτή τα διοικητικά δικαστήρια έκριναν ότι «κατά βασική αρχή του θεσμού της κοινωνικής ασφάλισης, την οποία εγγυάται η διάταξη του άρθρου 22§4 του Συντάγματος (ΣτΕ 2692/93 Ολομ.), οι ασφαλιστικές παροχές είναι κατ' αρχήν ανάλογες προς τις ασφαλιστικές εισφορές (ΣτΕ 4648/88). Οι ανωτέρω αρχές είναι φανερό ότι παραβιάζονται με τις ρυθμίσεις του ν. 4670/2020, όπως εξειδικεύονται με την υπ' αριθ. 3/2020 εγκύκλιο του ΕΦΚΑ.

Τέλος, αν και ο νόμος 4387/2016 όντως στο άρθρο 99 εισήγαγε ρήτρα που περιόριζε το ποσοστό αναπλήρωσης των αγροτών μεταξύ εθνικής σύνταξης και εισφορών ΕΦΚΑ, την ίδια στιγμή όμως οι αγρότες κατέβαλλαν και λιγότερες εισφορές σε σχέση με τους λοιπούς ασφαλισμένους αφού ο ν. 4387/2016 προέβλεπε αντίστοιχη μεταβατική περίοδο στις εισφορές των αγροτών ανάλογα με το εισόδημά τους. Η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας και ειδικά το Υπουργείο Εργασίας σύμφωνα με τα ανωτέρω αντιμετωπίζει τους αγρότες ως ασφαλισμένους «δεύτερης κατηγορίας» καθώς λαμβάνουν πολύ μικρότερη σύνταξη βάσει των ασφαλιστικών εισφορών που έχουν καταβάλει, μη λαμβάνοντας επιπρόσθετα υπόψη τις δύσκολες και σκληρές συνθήκες εργασίας τους στα χωράφια. Επιπλέον, δεν αναγνωρίζει τους λοιπούς εργασιακούς κινδύνους που αντιμετωπίζουν οι αγρότες όπως κινδύνους ατυχημάτων στο πεδίο εργασίας τους.

Κατόπιν όλων αυτών, ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός:

- 1. Τι σκοπεύει να κάνει για να άρει τις ανισότητες που αντιμετωπίζει το σύνολο του αγροτικού κόσμου της χώρας και να επανέλθει η ισότητα μεταξύ των ασφαλισμένων;**
- 2. Πώς εξηγεί την επιλογή της ΝΔ να αλλάξει το εισφοροδοτικό σύστημα του ΣΥΡΙΖΑ χωρίς να αλλάξει ταυτόχρονα και το συνταξιοδοτικό σύστημα;**
- 3. Σκοπεύει να τροποποιήσει την άδικη αυτή πρόβλεψη του ν. 4670/2020 για τους συνταξιούχους αγρότες που έλαβαν σύνταξη μετά την ψήφιση του νόμου;**

Οι Ερωτώντες Βουλευτές

Αραχωβίτης Σταύρος

Γεροβασίλη Όλγα

Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)

Αυγέρη Θεοδώρα (Δώρα)

Αυλωνίτης Αλέξανδρος-Χρήστος

Βαγενά Άννα

Βαρδάκης Σωκράτης

Βαρεμένος Γιώργος
Βέττα Καλλιόπη
Γκαρά Αναστασία (Νατάσσα)
Γκιόλας Ιωάννης
Ελευθεριάδου Σουλτάνα (Τάνια)
Ζεϊμπέκ Χουσεϊν
Θραψανιώτης Μανόλης
Καλαματιανός Διονύσης
Κασιμάτη Νίνα
Καφαντάρη Χαρά
Λάππας Σπυρίδων
Μάλαμα Κυριακή
Μαμουλάκης Χαράλαμπος (Χάρης)
Μάρκου Κωνσταντίνος
Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος
Μιχαηλίδης Ανδρέας
Μπάρκας Κωνσταντίνος
Μπουρνούς Ιωάννης
Μωραΐτης Αθανάσιος (Θάνος)
Ξανθόπουλος Θεόφιλος
Παπαηλιού Γεώργιος
Πολάκης Πάυλος
ΠούλουΠαναγιού (Γιώτα)
Σαντορινιός Νεκτάριος
Σκουρλέτης Παναγιώτης (Πάνος)
Σκουρολιάκος Παναγιώτης (Πάνος)
ΣκούφαΜπέττυ
Συρμαλένιος Νικόλαος
Τελιγιορίδου Ολυμπία
Τζούφη Μερόπη
Φάμελλος Σωκράτης
Χατζηγιαννάκης Μιλτιάδης

Χρηστίδου Ραλλία

Ψυχογιός Γιώργος